

FÓRUM

Gyógyszerészet 44. 123–124. 2000.

Értékeink védelméért

Dr. Kovács László és Hankó Zoltán

A gyógyszerészet újbóli önállósodásának kiteljesedésével örvedetesen szaporodnak azok a legkülönfélébb kiadványok, amelyek jeles elődeink munkásságának megismertetését illetve gyógyszerészetünk jelenének vagy múltjának bemutatását tűzik ki célul, értékeinket kívánják felhasználni szakmai vagy üzleti törekvéseik elfogadtatásáért. Értékes könyvek (pl. Baradlai-Bársony, Vondrasek) reprint kiadásait forgathatjuk, régmúlt korok gyógyszerészi világába nyerhetünk bepillantást (pl. A magyar gyógyszerészet képes reklámtörténete), izléses asztali- és fali naptárak jelennek meg. Azonban kockázattal is jár, ha az egyébként nemes törekvés nem párosul kellő körültekintéssel.

„Híres magyar orvosok és gyógyszerészek” címmel szép kiállítású asztali naptárat adott ki a Paletta Press Kft. 2000-re, amelynek mind az ötvenhárom lapján illusztrációk és tömören megfogalmazott életrajzi adatok villantják fel legnevesebb elhunyt orvosaink és gyógyszerészeink alakját és életművét.

A válogatás szempontjait – azaz hogy ki került be a naptárba és ki nem – nem érdemes boncolgatni, ugyanis egy ilyen összeállítás készítésekor a rendelkezésre álló (vagy beszerezhető) illusztrációk lényegesen befolyásolják a válogatási szempontokat. Azt viszont már érdemes alaposan megvizsgálni, hogy a naptárban szereplő gyógyszerészeink citált életrajzi adatai egyeznek-e ismereteinkkel vagy a fellelhető irodalmi adatokkal. Főleg azok után, hogy kutakodás nélkül is szembeötlő pontatlanságokkal szembesülünk a naptár mindennapi használatára során.

Az alábbiakban izelítőül bemutatunk néhányat a naptár készítői által összeállított gyógyszerész életrajzokból, egyben jelezve észrevételeinket és a legfontosabb hibákat.

Csávásy Kiss Károly (4. hét) m. kir. udvari gyógyszerész neve pontatlan (Csávási), ráadásul a naptár szerint a „Magyar Gyógyszerészet Egyesület” elnöke, holott a Magyarországi Gyógyszerész Egyesületet vezette elnökként.

Apáti Than Károly (10. hét) gyógyszerészről és kémikusról, egyetemi tanárról, az MTA *alelnökéről*, az I. és II. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztő bizottságának elnökéről a naptár készítője csak annyit tart fontosnak megemlíteni, hogy „Than Károly (Óbecse, 1834 – Bp. 1908) kémikus, egyetemi tanár, az MTA tagja”.

Fabinyi Rudolf (21. hét) „kémikus, egyetemi tanár, az MTA tagja” ismertetéssel került be az orvosok és gyógyszerészek közé, holott nem volt sem orvos, sem gyógyszerész – viszont részt vett a gyógyszerészhallgatók oktatásában.

Id. Bayer Antal (29. hét) gyógyszerész, kormány-főtanácsos, az Országos Gyógyszerész Egyesület elnöke a

naptár szerint „gyógyszerész, a Gyógyszerész Egyesület elnöke”.

Winkler Lajos (31. hét) gyógyszerész, analitikus-kémikus, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, a III. és IV. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztő bizottságának tagja, a kémiai rész szerzője a naptárban csupán „gyógyszerész, egyetemi tanár”.

Deér Endre (33. hét) gyógyszerész, kormány-főtanácsos, a Budapesti Gyógyszerész Testület elnöke, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság alapításának kezdeményezője és haláláig alelnöke, a IV. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztő bizottságának tagja a naptár szerint „gyógyszerész, a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület elnöke”.

Orient Gyula (38. hét) „gyógyszerész, orvosdoktor, egyetemi tanár, szakíró”, a naptárban emellett gyógyszerésztörténész és a ma is működő Kolozsvári Gyógyszerész Múzeum alapítója.

Weszelszky Gyula (39. hét) gyógyszerész a naptár készítői szerint „gyógyszerész, egyetemi tanár, a Radiológiai Intézet igazgatója”, valójában egyetemi magántanár, a Budapesti Gyógyszerész Gyakornoki Tanfolyam vezető tanára, a budapesti egyetem Radiológiai Intézetének igazgatója.

Augusztin Béla (43. hét) gyógyszerész, botanikus, egyetemi címzetes rendes tanár, a Gyógynövény-kísérleti Intézet főigazgatója, a Budapesti Gyógyszerész Gyakornoki Iskola tanára, a Francia Becsületrend lovagkereszt birtokosa a naptárban csupán „gyógyszerész, egyetemi tanár”.

Koritsánszky Ottó (45. hét) „gyógyszerész, a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület igazgatója” egyben a FIP alelnöke is volt, de erről a naptárban már nem olvashatunk.

Wéber Dezső (46. hét) gyógyszerész, egyetemi magántanár, a Budapesti Gyógyszerész Gyakornoki Iskola vezetője a naptárban „gyógyszerész, egyetemi tanár”.

Lipták Pál (48. hét) orvos (I), egyetemi tanár, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság alapító tagja, főtitkára majd elnöke, az V. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztő bizottságának tagja a naptár szerint „gyógyszerész, egyetemi tanár”.

Mozsonyi Sándor (49. hét) „gyógyszerész, orvosdoktor, egyetemi tanár, tisztiorvos, minisztériumi tanácsos”, emellett a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság alelnöke, az V. és VI. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztő bizottságának tagja, a gyógyszerészképzés reformjának kezdeményezője és tevékeny résztvevője.

Kabay János (52. hét) gyógyszerész a naptárban

„gyógyszerész, alkaloidkutató”, egyébként a büdszentmihályi Alkaloida Gyár alapítója, a morfín mákszalmából történő előállításának kidolgozója.

Megjegyezzük, hogy természetesen több olyan ismertetést is olvashatunk (pl. *Légrády Erzsébet, Széki Tibor*), amely a rövid ismertetés igényét kielégíti. Ugyanakkor be kell vallani, hogy az orvosi életrajzok vizsgálatára – ismerethiány miatt – lehetőségünk nem volt. Csak remélhetjük, hogy körültekintőbben sikerült ezek összeállítása.

Kényes helyzetben vannak e sorok írói, mert jól

tudják, hogy velük is bármikor előfordulhat hasonló eset. Ezért csak azt ajánlhatják mindazoknak, akik a jövőben naptár kiadására vagy egyéb, ehhez hasonló feladatra vállalkoznak, hogy ne sajnálják a fáradságot és szakértőkkel (pl. az MGYT Gyógyszerésztörténeti Szakosztályának szakembereivel) lektoráltassák anyagaikat, akik – tapasztalataink szerint – bármikor készséggel állnak rendelkezésükre.

L. Kovács, Z. Hankó: *For the defense of our interests.*

Gyógyszerészet Szerkesztősége, Budapest, Uzsoki u. 36/a. – 1145

FELHÍVÁS

a Budapesten 1950-ben gyógyszerészi oklevelet szerzett kollégákhoz

Ebben az évben (2000) lesz 50 éve annak, hogy gyógyszerészi oklevelet kaptunk.

Ezért az „aranydiploma” iránti kérelmükkel szíveskedjenek mielőbb a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kara Dékáni Hivatalához fordulni.

Cím: Budapest, Üllői út 26. – 1085. ■ Telefon: 266-0449

Dr. Milch György